

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRTNI VESTNIK“
izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna šte. Din 2.—

Oficijelno glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani« in »Splošne zveze
obrnih zadrug v Mariboru« ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravlništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1928.

Št. 17.

OBČNI ZBOR

Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru

se bo vršil

v nedeljo, dne 9. septembra 1928 ob 9. uri do-
poldne v posvetovalnici mestnega magistrata
v Mariboru.

DNEVNI RED:

1. Poročila: a) zveznega načelnika,
b) zveznega tajništva,
c) zveznega blagajnika.
2. Proračun za leto 1928.
3. Uvedba mojstrske preiskušnje za vso oblast.
4. Razprava o delitvi okrožnega urada za zavarovan-
je delavcev.
5. Naredba o odpiranju in zapiranju obratov.
6. Določitev kraja prihodnjega zveznega zbora.
7. Slučajnosti: Predlogi morajo biti do 4. septem-
bra 1928. prijavljeni zvezi.

Če bo občni zbor ob določeni uri nesklepčen,
se bo vršil eno uro pozneje, ne oziraje se na šte-
vilo navzočih delegatov, drug občni zbor.

Vsaka zadruga ima pravico odposlati na zvezni
zbor po tri odposlanca za prvih 100 ali manj za-
družnikov in za vsakih nadaljnjih 200 ali manj
zadružnikov še po enega odposlanca.

V Mariboru, dne 20. avgusta 1928.

Franjo Bureš s. r., načelnik.

Organizacija.

Vsakdo bo priznal, da je med organizacijami,
ki predstavljajo svetovno moč, izvzemši militari-
stične, najmočnejša kapitalistična. Ta dela spo-
razumno tu kakor preko oceana za svoje koristi.
Ni sicer tako močna po številu članov, ampak po
svojem zlatu, s katerim obvladuje ves svet.

Druga najmočnejša svetovna organizacija, ki po
svoji moči more v posameznih primerih odločevati
tudi proti volji velekapitala — kar je bilo še pred
50 leti popolnoma izključeno — je socializem.
Spretni voditelji socialistov so videli za celo sto-
letje naprej uspeh svojega dela, na podlagi teh
uspehov so znali isti voditelji proletarijatu pred-
očiti boljšo bodočnost, ki jo bo mogoče doseči le
v močni organizaciji. Moramo pa tudi poudarjati,
da si danes na višku stoječe delavske organizacije
ni ustvaril proletarijat sam, ampak so jo izvršili
dobri socijologi. Proletarijat je v svojem navdu-
šenju žrtvoval le prispevke za vzdrževanje svojih
voditeljev in ti prispevki donajajo danes tisočere
obresti, in sicer v taki meri, da more delavstvo
slaviti zmago svojih idej. Dobroto organizacije
čutimo tudi pri dobro organiziranih dobrodelnih in
telovadnih društvih in požarnih brambah. Za go-
spodarski razvoj zelo koristno delujejo kmetijske
strokovne organizacije. Tu hočem omeniti le orga-
nizacije, ki pridejo v poštev v gospodarskih za-
devah, da ne naštevam drugih podrobnosti, ki pri-
hajajo v poštev le v lokalnem oziru, katerih je vse-
kakor zelo mnogo, menda tudi več nepotrebnih.
Imamo pa pri nas dokaj močan, a stanovsko najmanj

zaveden in organiziran stan, in to je naše obrtništvo.
O nekdanjih pravicah in blagostanju obrtništva ne
govorimo, ker to je minilo; vzeti bi morali v pretres
današnje stanje obrtništva, ki zaradi svoje desorga-
nizacije rapidno propada. V Sloveniji imamo dobro
urejeno državno višjo obrtno šolo, imamo dokaj
dobrih obrtno-nadaljevalnih šol, za katere žrtvu-
jemo letno več sto tisoč dinarjev, a te šole donajajo
v glavnem koristi našemu delavstvu, ker se s tem
šolanjem bolje klasificira, obrtništvo pa le toliko,
kolikor pridejo v poštev boljše delovne moči. Vse
drugo, kar manjka obrtništvo za stanovski pro-
sper in blagostanje, si pa mora obrtništvo izvoje-
vati samo z lastnim žrtvovanjem in lastnimi du-
ševnimi silami. Po današnjem stanju obrtniške
organizacije je vsak pomemben uspeh izključen,
ker je ono malo število delujočih organizatorjev po
večini že izčrpano, nov zmežen in zaveden po-
mladek pa je napram številu obrtništva tako mini-
malen, da absolutno ne more biti kos svoji nalogi.
Iz vrst obrtništva tudi ni pričakovati boljših in
vztrajno delujočih moči, iz enostavnega razloga,
ker je obrtnik, ki bi bil dovolj verziran na organiza-
torskem polju, zaradi svojega dovolj samostojno
mislečega naziranja povprečno bolj zaposlen v svo-
jem poklicu kakor tudi pri drugih institucijah ali v
društvenih odborih. Zato mu je onemogočeno, delo-
vati na polju obrtniške organizacije. Ako bi se po-
svetil še tej, bi zanemarjal svoj obrt in s tem le
pospeševal lastno propast. Če pa tak obrtnik sam
propade, nima več potrebnega ugleda pri svojih
tovariših. Tukaj je torej vrzel, ki jo obrtništvo do
danes še ni moglo rešiti. Moralo se pa bo tudi to
premagati, če bo obrtništvo hotelo imeti svoj skro-
men prostorček pod solncem.

Čudne pojave v obrtniški organizaciji vidimo tudi
v tem, da je delavec, ki se je osamosvojil, pozabil
na vsako organizacijo, najmanj pa mislil na svojo
stanovsko, to je obrtniško, dasi je bil prej, ko je
več let delal kot rokodelce pri kakem obrtniku
ali morda v tovarniškem podjetju, ves čas dober
član, morda celo dober sodelavec v delavski stro-
kovni organizaciji in je točno prispeval predpisani
prispevek, ki dostikrat ni bil malenkosten.

Nezavednost posameznega obrtnika pelje celo
tako daleč, da misli, če je član rokodelske zadruge,
da je s tem že organiziran, dasi mnoge zadruge
niti članskih doklad ne prebirajo, ampak se vzdržu-
jejo le z vplačilom vajenskih vpisnin in oproščenj.
Pri nekaterih obrtnih zadrugah člani sploh nikoli
drugega ne plačajo kakor malenkostno inkorporaci-
sko pristojbino, ki je pri mnogih zadrugah tako
malenkostna, da znaša morda jedva toliko, kolikor
za njega izda zadruga samo na poštčinah. To, da
mnogo obrtnih zadrug ne nalaga letnih prispevkov
svojim članom, je največja pogreška, kajti izgovor,
da obrtnik ne more letno vsaj 50 Din prispevati
za svoje organizacije, je vendar, milo rečeno, ne-
sramen, ako pomislimo, da plača vendar vsak
organiziran delavec na leto veliko več. Tak obrtnik
pač ni vreden tega imena, še manj pa obrtnega
lista. Pride pa tak obrtnik mnogokrat na občne
zbore zadrug ter iztroši poln koš zahtev in potreb,
ki se vse sučejo le v najožjem krogu njegovega
okolja. To pa seveda le vsled njegove nezaved-
nosti. Takega in sličnega nepojmovanja razmer
bi se dalo napisati cele knjige, kar bi pa nič ne
koristilo. V svrhu povzdige obrtne organizacije bi
bilo več potov, a prva in najlažje izpeljiva bi bila
ta, da bi morala biti vsaka obrtna zadruga član
Zveze obrtnih zadrug. Tozadevne resolucije naj bi
sprejele zveze na svojih občnih zboreh ter jih pri-
merno utemeljile. Obrtna oblastva bi vsekakor
upoštevala tako splošno potrebo, osobito, ker bi

si s tem, da bi bilo uveljavljeno obligatorično
članstvo, prihranila mnogo posla, ker bi manjše
zadeve zveze same reševale. Ko bi bila zadeva
obligatoričnega članstva izvedena, bi morala po-
tem skrbeti vsaka posamezna zadruga za po-
trebno financiranje svoje zveze. Na vsakega za-
družnega člana bi prišlo letno najmanj 30 Din, kar
bi znašalo v primeru sedanjega delokroga za vsako
zvezo 150 do 200 tisoč dinarjev dohodkov na leto.
Če dobi zveza enkrat take dohodke, ji bo omo-
gočeno vzdrževati potrebno in sposobno uradništvo.
V teku par let bi se pokazali uspehi organizacij.
Da mora biti vsako delo plačano, tako tudi delo
organizatorjev, ki so za to delo nastavljeni, tega
naj se zaveda vsak obrtnik. (Dalje.)

Na branik!

Nikdar ni naše obrtništvo preživljalo tako sla-
bih časov, kakor zadnja leta. Že splošna gospodar-
ska kriza ga ovira v njegovem razvoju; brezbriz-
nost merodajnih krogov pa ga tira v nevzdržen
položaj. Če danes govorimo o sistematičnem ugo-
nabljanju obrta, imamo za to dovolj povoda in
dovolj dokazov. Prizadevanja obrtniških organi-
zacij, naj državna uprava v narodno-gospodarskem
interesu podpre obrtnika, so se razbila ob nepre-
stanih borbah, ki jih vodijo med seboj politične
stranke.

Pred nekaj meseci pa je padlo na ramena go-
spodarskih krogov novo breme — uredba o od-
piranju in zapiranju obratovališč. Ta uredba kore-
nini, kar se tiče zaposlovanja pomožnih moči, v
zakonu o zaščiti delavcev. Pribijemo pri tem dej-
stvo, da se noben zakon, ki bi ščitil gospodarske
interese, tako vestno in rigorozno ne izvaja, kakor
baš zakon o zaščiti delavcev.

Inspekcija dela strogo pazi, da se v obratovali-
ščih izvaja zakon in koliko je danes obrtnikov,
katerim je Inspekcija dela naprtla globe in po-
vzročila neprijetnosti!

Če pa napram temu primerjamo določbe obrt-
nega reda, ki govore o nedovoljenem obrtovanju,
vidimo, da obrtna oblastva ne spoštujejo niti
§ 147. o. r.; da bi pa šušmarstvo pobijala, o tem
pa danes ni niti govora.

Tu velja torej dvojna mera. Obrtniku se prepo-
veduje zaposlovanje pomožnih moči preko dolo-
čenega delovnega časa, šušmari pa obrtniku lahko
vsak, ne da bi ga oblast pri tem ovirala.

Ko je stopila naredba o odpiranju in zapiranju
obratovališč v veljavo je dobila policija nalog, da
pazi na to, da se podjetniki drže naredbe.

Z vso strogostjo nastopajo oblastva proti gospo-
darjem, da zaščitijo pomožne moči!

Pri tem pa odjemlje naredba o odpiranju in
zapiranju obratovališč svobodo dela tudi obrtniku,
ker določa kdaj smejo biti odprta obratovališča.
Mesto, da bi merodajni faktorji podpirali delav-
nost, pa ovirajo delo! Rešilo nas bo iz teške krize
le delo in merodajni faktorji naj s smotreno gospo-
darsko politiko prepuščajo našemu gospodarstvu
kvarljive pojave.

V zadnjem času se pojavlja zopet velika gonja
za uveljavljanje osemurnega delavnika. Res je, da
je za nekatere stroke prepoved preko osemurnega
dela potrebna, so pa tudi stroke, ki bi brez škode
za pomožno osebo mogle delati 10 ur. Da, 8 urni
delavnik je pridobitev delavskih organizacij, ni-
kakor pa bi merodajni faktorji ne smeli postopati
pristransko in uvaževati le zakona o zaščiti delav-
cev. Če so oblastva merodajna, da obrtniku pre-

povedujejo preko 8 urno delo, potem so gotovo tudi merodajna, da določijo za gotove stroke nesporen 10 urni delavnik.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svoji zadnji načelstveni seji razpravljala o težkem položaju obrtništva in je sklenila začeti obsežno akcijo, da prepreči vedno nove atake na obrtništvo. Kot začetek te akcije je sklenila prirediti v ponedeljek, dne 3. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani «Kazine» v Ljubljani veliko protestno zborovanje proti naredbi o odpiranju in obratovališču, za uveljavljanje 10 urnega delavnika in proti davkom. Pozvala je ljubljansko obrtništvo, da v znak protesta zapre svoja obratovališča od 11. do 12. ure opoldne.

Merodajni faktorji nas silijo, da stopimo na branik in da brezobzirno branimo svoje pravice!

Slovensko obrtništvo je doživelo že toliko razžarjanj, da stavlja svoje nade le na samega sebe. Letošnji Zvezini občni zbor je apeliral na politične stranke, da prenehajo s strankarskimi boji in posvetijo svoje moči gospodarskemu udejstvanju. Ta apel je naletel na gluha ušesa! Naši protesti, naše zahteve in prošnje romajo nerešeni v arhive — in temu mora biti konec!

Naša zbornica TOI je trdovratno molčala, ko se je pričelo pojavljati bojkotno gibanje, trdovratno molči k novemu davčnemu zakonu, vse iz bojazni, da se ne zameri režimu. Organizacije pričakujejo od nje, da pokaže svoje delovanje!

Tovariši! Ali še niste spoznali, da slepo tavate za onimi, ki iz Vaše mlačnosti kujejo osebne koristi? Odprite oči! Spoznajte, da bo imel obrtnik toliko pravice, kolikor moči! Vašo moč predstavljajo Vaše organizacije, ki bodo, dovolj borbene, prave in zveste vodnice v borbi za stanovske interese!

Protestno zborovanje, 3. septembra, naj pa pokaže, da se že ustvarja solidarna obrtniška fronta, ki bo znala braniti življenjske interese obrtniškega stanu!

K.

Obrtniško socialno zavarovanje.

Na obrtniškem zborovanju, ki se je vršilo dne 22. julija t. l. v Šoštanju in katerega so se, kakor smo že poročali, udeležili v obilnem številu člani Slovenskega obrtnega društva v Celju, iz Vranskega in Prevalj, je predsednik Obrtnega društva v Šoštanju, naš stari obrtniški borec g. Jakob Volk iznesel v svojem referatu nekaj lepih misli tudi o obrtniškem socialnem zavarovanju. Ker je referat splošno zanimiv, ga v celoti objavljamo:

«Naše obrtništvo preživlja težko krizo, bije se boj za obstoj. Naše neurejeno državno gospodarstvo, nas žene v propad, nihče pa noče slišati našega obupnega klica po odpomoči. Vse se vrti v vrtincih nesrečne politike po nadvladi in koritarstvu. Cela vrsta gospodarskih vprašanj je nerešena, davčna in druga bremena so taka, da jih ne moremo zmagati. Vseposod manjka razmeram primernih zakonov, pomanjkanje dela, draginja, pomanjkanje gotovine itd.

Za naše obrtništvo je tisoč važnih vprašanj, ki jih je treba rešiti, in če bodo ta vprašanja reševali ne obrtniki bodo gotovo le v našo škodo. Izgovor, brez mene bodo že napravili, tu ne velja, da se delo pušča samo drugim, ki naj žrtvujemo čas in denar, sadove bi pa uživali drugi.

Kakšen je naš gospodarski položaj? Kriza v industriji, obrti in kmetijstvu, brezposelnost našega delavstva.

Kje je krivda?

I. V slabem državnem gospodarstvu. Uvozna in izvozna carina se ne prilagodi potrebam v naši državi, še posebej pa ne za naše obrtništvo.

II. Da se razne državne nabave oddajajo v inozemstvo kljub temu, da bi domača industrija in obrtništvo iste lahko izvršilo in s tem našlo zaslužek in delo; država pa bi dobila tudi boljše blago.

Nesrečni birokratski uradni šimel nam s svojimi kavcijami in drugimi dobavnimi pogoji, neplačilom itd. vsako dobavo že vnaprej onemogoči. Nesmiselna je trditev, da ne bi mogli izpolniti svojih obveznosti. Če ne bi mogli prevzemati dobav posamezno, pa bi se poslužili našega združništva, ki bi gotovo nudilo polno garancijo. Denar bi ostal v notranjosti naše države, kar bi gotovo uplivalo na povzdigo naše valute, ker bi se uvoz omejil, z rednim izplačilom obveznosti pa bi odpadle tudi oderuške visoke bresti, ki danes uničujejo našo industrijo in obrt. Pa tudi naše kmetijstvo že ob-

jema bela žena s koso, če smo tudi agrarna država z agrarno reformo, katere se naj Bog usmili, ker se je vse boji.

III. Če pogledamo našo obremenitev po vsemogočih davkih, taksah in drugih dajatvah vidimo, da to presega našo zmožnost in da nam ne preostaja za oskrbo naših rodbin ničesar. Podrobno o vseh krivičnih davkih razpravljati bi bilo preobširno, omeniti pa moram krivičen prometni davek, ki se plača v večjih slučajih 10 krat. S tem je državna uprava naravnost navijalec cen in spada na zatožno klop. Naša Slovenija se v tem oziru preveč eksploatira. Če bi se vsi direktni davki v naši lepi državi enakomerno porazdelili bi prišlo na glavo približno 110 Din, tako po plačju Slovenija 180—190 Din na osebo, Dalmacija 65 Din na osebo, Srbija in Črna gora 65 Din na osebo, Hrvatska in Slavonija 93 Din na osebo ali pa v milijonih povedano, mala Slovenija, ki tvori le 13 del prebivalstva plača 184 milijonov, Dalmacija 30 milijonov, Hrvatska in Slavonija 224 milijonov, Vojvodina 161 milijonov, Srbija in Črna gora 150 milijonov, Bosna in Hercegovina pa 95 milijonov dinarjev, direktnih davkov. Slovenija pa še skoro 89 milijonov dinarjev neposrednega davka. Če pogledamo zemljevid vidimo, da smo le majhen del naše države, plačamo pa nad 22% vseh davkov. Če pogledamo še v oblastne, okrajne in občinske doklade in davke, komorske in druge dajatve, pa se nam malim obrtnikom pokaže še večja krivica. Velekapital se je v tem oziru že zaščitil, da ne plača za ceste več nego 25%, medtem ko mi plačujemo 300%, bolj razumljivo, mi mali obrtniki, ki hodimo peš in nimamo vozov in avtov, plačamo na vsak davčni dinar še 3 dinarje za ceste, kapitalist pa le 25 para na dinar. Tako je tudi z občinskimi dokladi. Tem gospodom se jih nad 200% ne more naložiti, drugi pa jih lahko plačamo tudi 500% in še več. Poleg navedenih krivic, je še cela vrsta raznih taks in monopolov s katerimi se nas preobčutno obremenuje in izpostavlja raznim šikanam. Omeniti hočem le še novotarijo, s katero so nas osrečili z uslužbenskim davkom. Ali je ta davek pravičen? O tem bo naše delavstvo samo sodilo. Žal, da smo pa mi tudi prizadeti če, bi tudi naši delavci ne zahtevali poviška plače imamo odgovornost in sitnost z plačevanjem, da izstavljamo tiskovine za plačevanje itd.

Visoka trošarina in povišanje monopola dela draginjo naših potrebščin in otežkočuje naše stanje. Ni se čuditi, da tako propadamo v našem gospodarstvu in da smo danes nujno potrebni socialne oskrbe, o kateri je treba, da se nekoliko pogovorimo.

Izvedba sedanje socialne oskrbe je le enostranska in je s tem le en del zavarovanja potrebnih oskrbljen, vsi drugi so pa prepuščeni usodi. Za nje velja delaj, plačaj in molči, — ko si obnemogel ali obolel pa pogini kot žival! Zamudili smo priliko ob prevratu! Treba je, da to popravimo, da se zakon in pravilnik prilagodi potrebam. Proč z predsodki onih obrtnikov, ki jim je morda sreča mila, da so gmočno na boljšem kot tisoči njihovih tovarišev, da njim ni treba oskrbe.

Pri vsakem pragu čaka beraška palica in lahko bi naštel dovolj takih obrtnikov, ki so bahato vse zavračali in so kot občinski ubogi umrli. Tedaj še le čutimo vse gorje! Čaka Te mnogo nesreč in bolezen, ki Te napravijo reveža in ali je premoženja, dovolj, za dolgo vrsto let? Če se tako vprašamo pridemo do prepričanja, da je treba, da se oskrbimo in da imamo sočutje z drugimi. Žalostna resnica je, da nismo niti zmožni, da si vzdržimo svojo samopomoč, ki bi v slučaju obrtnikove smrti, vsaj ženi in otrokom v najžalostnejšem položaju nudila majhno podporo in tolažilo. Proč z vsemi pomisleki! Naša skupna zahteva mora biti po splošni socialni oskrbi. Da bo pa ta tudi odgovarjala našim potrebam je treba, da se k sodelovanju pritegnejo vse organizacije obrtnikov in delavstva, ter strokovnjaki. Država sama je dolžna, da to podpira in da za izvedbo tudi prispeva.

To zavarovanje mora nuditi oskrbo vsem pridobitnim krogom, ki niso drugače oskrbljeni, in da njih čisti letni dohodek po sedanji valuti ne znaša vsaj 25 tisoč dinarjev. Oprostitev pa bi tudi v tem slučaju veljala za njega in lastno rodbino, nikakor pa za zaposleno osebo. V to zavarovanje je pritegniti tudi vse male kmete, viničarje, najemnike in vse one, ki se ne morejo izkazati, da so dovolj oskrbljeni in da njih zemljišče ne nudi dovolj dohodkov.

Zavarovanje se mora poenostaviti. Poslovalnicam je dati več avtonomije, pritegniti je krajevne

odbore, iz vrst delodajalcev in delavcev. Zavarovanje ima obsegati oskrbo za bolelost, nezgodo, onemoglost (starostno zavarovanje) oskrbeti je tudi brezposelno podpora za naše delavstvo.

Socialna oskrba, razven zdravniške pomoči, zavarovancu in njegovi družini ne sme nuditi več kot je zavarovalec sam pridobitno zmožen; odpasti morajo vse druge dajatve. Hranarina pa se mora povišati na resnični zavarovanev zaslužek, za katerega plačuje tudi prispevke. Z 50% hranarino si ne more kupiti boljše hrane in preživljati družino. Izkoriščanje te oskrbe bi se moralo strogo kaznovati. Pri tem bi morale sodelovati oblasti in občine, katerim bi s tem odpadlo veliko breme okrb in bi jim največ ostali v oskrbi le oni, ki bi bili že od rojstva pohabljeni.

Dobro vemo, kje so hibe sedanje socialne oskrbe.

Treba je pričeti delati tudi na tem polju, ker le v složnem delu lahko upamo na boljšo bodočnost. Ne zanašajmo se na tujo pomoč, ki nam jo vse stranke ob volitvah ponujajo, potem pa nas bičajo!

Iz organizacij.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in graverjev v Ljubljani je prejela od Saveza draguljarskih i urarskih veletrgovaca i proizvajatelja u Zagrebu nastopni dopis: «Upravi Glasnika urarske i zlatarske struke u Zagrebu (Marovska ulica 10), čast je moliti gospodina predsednika, da bi izvolio svojim uplivom dejstvovati na svoje članove, da bi u interesu širenja kao i drugarske svijesti izvoljeli doprinášati sa kojim člankom, kojim vijesti, koji bi nepromjenjeno uvrstili u naše strokovno glasilo. — Na ovo naš nuka spoznaja, da gosp. predsjednik imade u potpunoj mjeri osjećaja a i premu te da znade, kako je potrebno, da se udriži budnim osjećaj za naše zvanje, odnosno za sve jače usavršivanje istoga medju našim strokovnim drugovima.» — Gospode člane prosim, da se po možnosti tej želji odzovejo. Načelnik.

Kongres fotografov. Glavna uprava zveze fotografov kraljevine SHS je odločila, da se letošnji kongres zveze vrši 17. septembra v Ljubljani. Na kongresu bodo po svojih delegatih zastopani fotografi iz vse države.

Razno.

Spominska knjiga Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Povodom proslave 25letnice je zbirala Zveza obrtnih zadrug podpise udeležencev proslave, ki jih je preko 300. V trajen spomin na to lepo proslavo je Zveza zbrala podpise v umetniško vezano knjigo. Knjigoveška dela v rezano usnje sta izvršila g. Vahtar v Ljubljani in knjigoveški mojster g. Matko Pogačnik. Knjiga bo razstavljena na letošnji jesenski prireditvi ljubljanskega velesejma od 1. do 10. septembra v paviljonu «E». Tem potom izrekamo upravi ljubljanskega velesejma toplo zahvalo za brezplačno prepustitev razstavnega prostora.

Zrebnna lista efektne loterije Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Lista, dne 1. avgusta t. l. izrebanih srečk efektne loterije se dobiva pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Bethovnova ulica 10, pritičje, levo. Lista stane 2 Din, pismenim naročilom pa je priložiti znamke za 2 Din.

«Ljubljana v Jeseni». XI. velesejska prireditel se vrši z bogatim in pestrim sporedom v letošnjem septembru od 1. do 10. Tedaj proslavi tudi naša kmetijska družba svoj 160letni jubilej z jubilejno kmetijsko razstavo s sledečim programom: I. Splošno-poučni oddelek. 1. Kmetijsko šolstvo. 2. Gospodinjstvo. 3. Kmetijsko-nadaljevalno šolstvo in šolski vrtovi. 4. Kmetijska književnost. 5. Kmetijsko-poučna propaganda. 6. Kmetijska statistika. 7. Kmetijsko in zadrugno knjigovodstvo. — II. Strokovno-produktivni oddelek. A. Kmetijsko rastlinstvo. 1. Prehrana rastlin. Glavne vrste zemlje. Obdelovanje zemlje. 2. Melioracije. 3. Gnojenje in gnojilni poskusi. 4. Rastlinske bolezni. 5. Poljedelstvo. Semenogojstvo. Poljski pridelki. 6. Travnštvo, pašništvo in planšarstvo. 7. Vinarstvo in vinski pridelki. 8. Hmeljarstvo. B. Živinoreja. Ustroj živalskega telesa. Krmila, njih sestave in priprava. 1. Govedoreja. 2. Mlekarstvo. 3. Prašičereja. 4. Konjereja. 5. Ovčereja in kozjereja. 6. Perutničarstvo. 7. Čebelarstvo. C. Živinozdravstvo in podkovstvo. 1. Veterinarska policija in statistika. 2. Prva pomoč v sili. 3. Kužne bolezni. 4. Podkovstvo. — III. Od-

delek z pomožne stroke. A. Kmetijsko stavbništvo. 1. Hlevi, svinjaki, gnojišča in druge gospodarske stavbe. 2. Mlekarnice in sirarne. 3. Vodovodi in napajalne naprave. 4. Vinske kleti in sadne sušilnice. B. Kmetijska industrija. 1. Mlinarstvo in mlevski izdelki. 2. Škrobarstvo. 3. Oljarstvo. 4. Pivovarstvo. 5. Žganjarstvo. 6. Mesna obrt in industrija. C. Kmetijski stroji. 1. Stroji za obdelavanje zemlje. 2. Stroji za pridobivanje pridelkov. 3. Stroji za podelavanje pridelkov. 4. Razni pomožni stroji. D. Domača hišna obrt. 1. Suha (lesena) roba. 2. Pletarstvo. 3. Lončarstvo. 4. Tkalstvo. 5. Čipkarstvo. — IV. Oddelek začasne razstave. Razstava in premovanja: 1. konj, 2. goveje živine, 3. prašičev, ovac in koz, 4. perutnine, 5. kuncev.

Ljubljana v jeseni. XI. velesejske prireditve oficijelni katalog «Ljubljana v jeseni» od 1. do 10. septembra t. l. je zopet prevzelo v samozaložbo reklamno podjetje Saturn v Ljubljani. Ta tvrdka je že izdala letošnji sejmski katalog, ki je po svoji ličnosti, pestrosti in nadvse zanimivi vsebini žel splošno odobravanje. Našim tvrdkam se zopet nudi lepa priložnost, da obrnejo pozornost konzumentov nase. — Radio-razstava amaterjev na pokrajinski razstavi «Ljubljana v jeseni» se vrši od 1. do 10. septembra. Odlikovanci-amaterji dobe lepe nagrade v denarju in materialu.

Razstava pohištva bo na željo občinstva zopet prirejena ob jesenskem velesejmu od 1. do 10. septembra. Mizarski mojstri iz Št. Vida pri Ljubljani in iz okolice bodo tudi tokrat kompaktno razstavili svoje izdelke pod skupno firmo Obrtna zadruga lesnih strok v Št. Vidu pri Ljubljani. Poleg teh razstavlja še več velikih mizarskih tvrdk iz ostale Slovenije. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti in solidnosti ter po skrajno zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinje, spalne in jedilne opreme, nadalje pisarne in drugo, najpreprostejše, najfinejše in najbogatejše izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster v polnem obsegu jamči, tako za kakovost in prvovrstnost lesa, kakor tudi za kakovost izvršitve vsakega posameznega kosa. Vsak razstavljalec nudi vsakomur brezplačen proračun, brezplačne načrte in vsa lastvarna pojasnila. Take razstave so hvalevredne. Prepričale bodo javnost, zlasti tujce, da pri nas mizarski izdelki niti najmanj ne zaostajajo za onimi tujih tvrdk v kakovosti, cene izdelkov so pa v vsakem pogledu več kot konkurenčne.

Mizarska stroka bo na letošnji Pokrajinski razstavi na velesejmu zastopana v posebni skupini kot samostojna razstava. V Sloveniji smo lahko ponosni na nagli razvoj domače lesne industrije in obrti, zlasti pa našega pohištvenega mizarstva. To panogo slovenske obrtnice in industrijske produkcije vpoštevajo vse pokrajine naše države, treba pa je, da se ta glas o naši zmožnosti še bolj utrdi in razširi tudi preko meja države. Uprava velesejma bo z obsežno propagando privabila na obisk veliko število interesentov iz vse kraljevine in sosednih držav. Ta razstava bo ostala tudi po zaključku velesejske prireditve. Tako bo udeležencem razstave omogočeno, da tudi preko leta pokažejo občinstvu svoje izdelke, kar jim je sedaj zaradi pomanjkanja izložbenih oken po večini nemogoče. Uprava velesejma bo na primeren način skrbela za stalen obisk interesentov ter bo tvrdkam na ta način prinašala nove zaposlitve in jim širila krog odjemalcev.

Kmetijsko stavbništvo na Jubilejni kmetijski razstavi v Ljubljani. Z intenziviranjem kmetijskega obratovanja je v tesni zvezi preureditev kmetij in njih oprema z modernimi zgradbami in napravami, hlevi, svinjaki in drugimi gospodarskimi poslopji, gnojnimi jamami itd. To vse je naloga kmetijskega stavbništva. Tudi v tem oziru bodo naši kmetovalci našli na Jubilejni kmetijski razstavi (od 1. do 10. septembra) razstavljenih mnogo primerov in načrtov, ki jim bodo sigurno dobrodošli za vzgled in vzpodbudo. Zato naj ne bo slovenskega kmetovalca, ki si ne bi ogledal te «Jubilejne kmetijske razstave», kar bo predvsem njemu samemu v pouk in korist.

Letno poročilo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je izdal poročilo za leto 1927. 30. junija je znašalo število zavarovancev 85.364. Število zavarovancev 85.364. Število obratov, ki zaposlujejo delavstvo je znašalo 22.049. Obbolelo je v letu 1927 — 42.654 oseb. Za direktne dajatve bolnim članom je izdal okrožni urad nad 25 milijonov dinarjev.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu brez zastopnika slovenskih obrtnikov. Mi-

nistrstvo za socialno politiko je razrešilo dodelanje slovenske članice Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu gg. Eng. Franchettija, inž. Milana Šukljeta, Evgena Lovšina, Melhiorja Čobala in F. Korošca ter imenovalo mesto teh dr. Remca, Ahačiča, Mihaela Kreka, Josipa Gostinčarja, Gašperja Jesiha in Gajška. To imenovanje se je izvršilo seveda zopet brez zaslišanja prizadetih organizacij, katerih člani Osrednji urad vzdržujejo. Slovensko obrtništvo proti strankarskemu imenovanju novih članov protestira in tako ravnanje obsoja. Radovedni smo, je li bila glede imenovanja novih članov zaslišana Zbornica TOI?

Velika protestna zborovanja obrtnikov na Hrvatskem. Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu je organiziral po vseh organizacijah velika protestna zborovanja proti uredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč. Zborovanja se bodo po vsej Hrvatski vršila 2. septembra t. l.

Nasilno izterjevanje davkov v Hrv. Primorju in v Dalmaciji. Davčne oblasti v Primorju in Dalmaciji so dobile od ministrstva financ brzoglasni nalog, da za vsako ceno izterjajo vse davčne zaostanke. Za nasilno izterjevanje davkov sestavljena komisija z orožniško asistenco, zapleni vse kar najde. Državne blaginje so prazne in sedaj so prišle na vrsto zopet davčne rubežni.

Šušmarji v Sarajevu. Finančna kontrola v Sarajevu je pred kratkem izvršila pregled obrtnih listov z namenom, da dožene, če so obrtni listi pravilno kolekovani. Pri tem so organi finančne kontrole tudi ugotovili, da se v Sarajevu peča 128 oseb neopravičeno z izvrševanjem obrta. Finančna kontrola je odstopila spisek šušmarjev policijski direkciji kot obrtni oblasti.

Almanah denarnih zavodov in eksporta Jugoslavije in držav bližnjega vzhoda. Glavno uredništvo Almanaha SHS v Zagrebu VI pripravlja nov obširen almanah denarnih zavodov in izvoza Jugoslavije in držav bližnjega Vzhoda (Rumunije, Bolgarije, Grčije, Albanije, Turške, Sirije, Palestine in Egipta). Almanah bo velike važnosti za vpoustavitev novih in za poglobitev že obstoječih gospodarskih odnosov med nami in inozemstvom. Zato poziva glavno uredništvo Almanaha (Zagreb VI) vse naše gospodarske kroge, da mu pošljejo detaljne podatke o svojem stanju in o vrstah blaga, koje uvažajo naši izvozniki v čim večjem številu.

Poštna hranilnica ni dolžna dajati davčnim oblastvom pojasnil o opravljenem prometu svojih klientov. Ker so se posamezna davčna oblastva obračala na poštne hranilnice in njene podružnice, da jim stavijo na razpolago podatke o prometu, katerega so opravili posamezni davkoplačevalci preko poštne hranilnice, je g. minister za finance pod št. 49.700 z dne 21. aprila t. l. odločil, da je poštna hranilnica kreditna ustanova in da kot taka ni dolžna dajati podatkov davčnim oblastvom o svojih klientih. Generalna direkcija davkov je z ozirom na to odločbo naročila podrejenim oblastvom, da v bodoče opuste vprašanja na poštne hranilnice razen v kazenskih zadevah in da za

svoje namene najdejo druga pota in načine, da pridejo do potrebnih podatkov. — Po našem mnenju je dostavek Generalne direkcije davkov nepopolen, ker bi se ga moglo tolmačiti v tem smislu, da poštne hranilnice sme dajati pojasnila v davčno-kazenskih zadevah, kar pa ne drži, kajti odlok ministra financ generelno prepoveduje poštne hranilnici dajati pojasnila davčnim oblastvom ne glede na to ali rabijo ista ta pojasnila za odmero davkov ali pa za kazensko postopanje.

Poštna pošiljatve s povzjetjem v prometu z Nemčijo. Ministrstvo je dovolilo, da smejo pošiljatelji pošiljk s povzjetjem v prometu z Nemčijo priložiti priporočenim pošiljkam oziroma spremnicam odkupne nakaznice. Pošiljatelji iz Nemčije smejo prilagati takim pošiljkam naše nakaznice za notranjo poštno službo, na katerih sami zapišejo vse podatke, razen odkupnega zneska. Odkupni znesek na nakaznice napiše pošta, ki izroči pošiljko. Naši pošiljatelji odkupnih pošiljk za Nemčijo smejo prav tako priložiti svojim pošiljkam nemške odkupne nakaznice, tako zvane «Zahlkarten», ki jih razen odkupnega zneska izpolnijo sami.

Uvoz svežega in predelanega mesa v Švico. Naš kralj. konzulat v Bazlu je sporočil ministrstvu za poljedelstvo in vode, da je izdal švicarski federativni svet glede uvoza mesa v Švico dekret nastopne vsebine: 1. Za pošiljke mesa in mesnih pridelkov se mora predložiti potrdilo (uverjenje), s katerim potrjujejo centralne veterinarske oblasti one države, ki izvažajo, da se ni uporabilo zamrznjeno meso za izdelavo klobas za uvoz v Švico. 2. Svinjsko nasoljeno meso v velikih kosih in goveji nasoljeni jeziki se ne morejo več uvažati v Švico. 3. Posode s konzerviranim mesom morajo imeti napis z razločnimi, čitljivimi črkami. Napisano mora biti tole: a) označba vsebine; b) datum izdelave; c) formula ali marka (znamka) proizvajalca ali prodajalca.

Mednarodni semenj v Solunu. V Solunu se vrši III. Mednarodni vzorčni semenj od 16. do 30. septembra 1928. Z ozirom na važnost tega semnja za poglobitev naše zunanje trgovine je ministrstvo trgovine in industrije sklenilo, da se naša država udeleži oficijelno te prireditve. Vzorce našega blaga bodo razstavljeni v posebnem paviljonu in ne bodo s tem združeni za razstavjalce nikaki stroški. Za podrobnejše informacije se je obrniti na Trgovsko-obrtno zbornico kr. SHS v Solunu, Rue Comminon št. 4, najpozneje do 10. septembra t. l. Vzorce se morajo poslati na račun pošiljatelja. Ministrstvo za trgovino in industrijo želi, da se poleg vzorcev pošljejo tudi detaljni podatki o podjetju, ki pošilja vzorce, in o cenah dotičnega blaga, da bi se moglo obiskovalcem nuditi čim izčrpnije informacije o razstavljenih predmetih. Opozarja se, da bodo semenj posetili zlasti v velikem številu trgovci iz Levante, kjer se v zadnjem času opaža veliko zanimanje za naše proizvode.

Eksekucije iz tožb zaradi nedovoljenih naročil potom trgovinskih potnikov. Kakor se nam poroča, je začela v Sloveniji dobro znana dunajska tvrdka E. Sch. vlagati kar na veliko tožbe proti sloven-

TOVARIŠI!

V ponedeljek, dne 3. septembra vsi na veliko protestno zborovanje, ki se bo vršilo ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Kazine“ v Ljubljani. Ljubljansko obrtništvo naj v znak protesta zapre svoja obratovališča od 11. -- 12. ure.

skim odjemalcem, in sicer pri dunajskem sodišču, ki po našem mnenju zato ni kompetentno. Naši toženci se deloma spuščajo v pravde, po večini pa se pustijo, kakor se nam poroča, bodisi iz nevednosti, bodisi iz malomarnosti kontumacirati. Po predpisih, ki so pri nas v veljavi (obrti red in naredba ministrstva trgovine in industrije), pa tudi v zmislu trgovinske pogodbe z avstrijsko republiko, so posli, ki jih sklepajo trgovinski potniki neposredno z zasebnimi strankami nični. Tudi je v Sloveniji še danes v veljavi stari avstrijski zakon o poslih na obroke (Ratengesetz) z dne 27. IV. 1896, drž. zak. št. 70. Kakor smo dognali, so potniki omenjene tvrdke prodajali blago na obroke in vsebujejo tudi sklepni listi, ki so jih predložili odjemalci v podpis, vedno določilo: «Zahlbar in 30—60—90 Tagen»; slednje so potniki odjemalcem tako raztolmačili, da dá skupna vsota 180 dni, torej 6 mesecev, in da se mora račun v 6 mesečnih obrokih plačati. V zmislu § 6. cit. zakona pa je pri poslih na obroke vsaka druga sodna kompetenca, kakor ona sodišča stalnega bivališča, izključena in se mora ta kompetenca

še tekom izvršilnega postopanja uradoma vpoštevati. Podsočnost dunajskih sodišč torej ni v teh primerih podana in naša sodišča ne bi smela na podlagi kontumačnih razsodb dunajskih sodišč dovoliti izvršbe v izterjavo terjatev iz takih poslov. Naše sodnije bi morale, kakor hitro so informirane, da gre pri vseh izvršbah le za posle na obroke, uradoma vpoštevati nepristojnost dunajskih sodišč in bi morale zaradi tega uradoma odkloniti zaprosilo dunajskih sodišč za eksekucije na podlagi takih sodb.

„SLAVIJA“

Jugoslovanska zavarovalna banka Ravnateljstvo v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Ekspoziture: Maribor, Skopje, Veliki Bečkerek

— **Prevzema zavarovanja vseh vrst** —
Lastne palače v Sarajevu, Ljubljani in Osijeku

Milijon avtomobilov na Francoskem. Francosko finančno ministrstvo je objavilo, da je v Franciji 1.212.160 avtomobilov v prometu. Ako se vpoštevata število prebivalcev Francije, ki znaša 40.743.851, potem pride en avto na 43 prebivalcev.

Mojster, ali si že pregledal kontrolno knjižico svojega vajenca?

Ph. Mr. R. Sušnik

Lekarna pri „Zlatem jellenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih. Oblastveno koncesijonirana oddaja strupov. Poštne pošiljke obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg
Telefon šte. 2115.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE
V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA
ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

L. Mikuš
Ivornica dežnikov
Ljubljana
Mestni trg 25
Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal
in šip. Kompletne opreme za gostilne,
restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti.
Stavbno in umetno steklarstvo.

Telefon 2478 **LJUBLJANA** Telefon 2478
Dunajska cesta 10

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem poslopiju)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2437, 2458, 2805 in 2806

♦♦♦

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Delniška glavica:

Din 50.000.000.—

Skupne reserve: okrog *

Din 10.000.000.—

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

Podružnice in agencije:

Brežice Črnomelj Kranj Maribor Novi Sad Prevalje Rakek Slovenj Trst
Celje Gorica Logatec Metković Novo mesto Ptuj Sarajevo gradec Split

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 2261, 2413, 2502, 2503
in 2504

**Priporoča se za vse
bančne posle**

OBR T N A B A N K A

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4.

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno više.

Telefon
šte. 2016.

USTANOVLJENO LETA 1889.

Poštni ček
10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov
dinarjev.

Stanje vložnega denarja
nad 1200 milijonov
kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje možne obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.